1591

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXVIII. FEBRUARII.

M. CLAUDIO-ANTONIO RENARD, Doctore Medico, Præside.

An mores parentum traducuntur ad sobolem?

HUMANUS animus suâ naturâ extorris materiæ, & elementorum exors, illigatur corpori quod agit movetque: Et quamvis diversa sit utriusque natura atque conditio, perpetuisque odiis dissideant, quamdiu tamen corpori ille adunatur, cujus rector est, ut gubernator navis, sic ipsum impellit, ut vicissim ipse impellatur, & illius quoque motiones in se sentiat. In eo velut in carcere, vel si malis, sepulchro situs, desinit esse sui juris & suæ potestatis, nullasque edere functiones valet immunes à corpore. Quid enim agat artifex quantumvis peritus, instrumento vacans? Cujus perfectionem integritas, vitium ipsarum impedimentum eversioque sequitur. Animus videt, animus audit; sed si oculos occuparit glaucoma, si aurium meatus crassus humor obsederit, frustrà vim suam exerit animus. Eodem modo, nec sentit sine nervo, nec movet sine musculis, nec sapit aut meminit sine cerebro. Otiosa tamen est absque spirituum & humorum ministerio, partium singularum opera, quorum moderatione vel intemperie, recta vel vitiosa pendet in generationis primordiis membrorum configuratio.

MORES sunt insitæ vel insitivæ quædam propensiones quibus incitatus animus, vel pathematis, vel virtutibus aut vitiis, facilius assuescit. Insitivos ab imitatione & institutione, insitos à naturâ haustos, & pueri & lactentes ipsi ante voces exprimunt; Imò in ipsis quoque contrarios observamus. Hic liberalis & benignus est, ille invidus; hic lenis & misericors, ille alienis malis exultat; hic pavidus est, ille audax. Tot morum discrimina ab humorum diversâ indole proficiscuntur, ut recta vel mala mens à corporis diathesi pendeat. Sic à spirituoso sanguine docilitas, mansuetudo, Veneris studium, stoliditas pulchritudinis assecla: à redundante parte serosâ segnities, torpor, mentis hebetudo, somnolentia: à parte crassâ, metus, mœror, salacitas & animi robur: à sulphureâ sanguinis parte incandescentia, levitas, superbia. Nec à solis humoribus ingenium & mores, sed & à cœlo & solo immutantur, quorum amœnitas aut inclementia indolem quoque reddit consimilem. Sic in Septentrionalibus duritas & diritas morum, in Asiaticis comitas apparet & recta indoles. Nonne in ipsos jus habent & virtus & scientia, victusque ratio? quorum plerumque ea solet esse vis & efficacitas, ut qui naturâ superbus erat, humillimus reddatur. Nolim tamen credas, vitæ institutum, hominumque mores insitos, adeo per educationem mutari posse, ut nihil horum posthac supersit.

SEMEN veluti quoddam ψυχῆς καὶ σώματος ἀπόσπασμα singularum corporis partium idæam refert, à quibus excerpitur & decidit; hominis compendium jure dixeris. In ipso æternum reddit natura, quod mortale genuerat: Neque illud perit omninò, quod alio simul renovatur ac repubescit. Hoc modo species & speciei conservator sexus perennat, ipsaque paterni oris & corporis effigies, ipse gestus & nutus in filiis spirat; imò ut nihil desit, colores, nævi & cicatrices in eâdem particulâ pinguntur. Finis ab ortu pendet, rectèque dixeris in semine nascituri hominis fata occultari, legemque canorum & barbæ. Tot motuum principia in hâc guttulâ latent, ut rerum majestas in gemmâ unâ: quæ altius interdum quàm à patre scaturiunt, ut in albi parentis filio nonnumquam reviviscat avus Æthiops.

EFFECTUS principiis respondent, neque ex aquâ ignis, neque ex igne aqua generari potest. Ex sincero sanguine nec-non bilioso calidum semen, ex crassiori, viscidiori, nimisque seroso non nisi frigidum conficitur. Hinc animo, temperie, formâ vulgo filii parentes referunt. Nec perit seminis materia in conformationis opere, sed suis perfusa qualitatibus servatur, & in generatas partes abit; ideòque non nisi supremo interitu primæ istius materiæ temperies aboletur. Est etiam in malis hæreditas, & propagantur morbi per traducem, filiis, quidquid parentes peccaverint, immeritâ calamitate luentibus; adeo similitudinis sollicita natura est, ut ægris parentibus natos, infœlices potius gignat quàm dissimiles. An illa in perfectis deficiet? Minimè Nullus verè est heros, qui heroëm non progeneret, in hoc alioqui vili quovis animante foret inferior, quod præstantissimâ similis procreandi virtute non caret.

MONSTRUM est quodammodo, patrem non referens filius; neque quidpiam habet effectus naturalis, quod à causâ non mutuetur. Quis ex aridâ radice flores expectet? aut ab imbelli columba ferocem Aquilam? fortes creantur fortibus & bonis. Id palam fit in generationibus animalium, imò & plantarum: cùm ad initûs equarum, equi meliore admissurâ creati, ad canum catullientium congressus generosi canes usurpentur, & ad vites, oleas, cæterasque arbores propagandas, optimæ vivi-radices & surculi deligantur. Hinc à sapientissimis regnum hæreditarium constitutum est, ex magnis & heroïbus viris similem prolem expectantibus. Hinc à plebeio plebeius, libidinoso projectæ pudicitiæ adolescens & luxuriæ mancipium, à ferino & immitti, ferinis quoque moribus nascitur filius, quos numquam exuit, licèt aliquando submittat, sed cùm minimè expectaveris exasperantur mitigati, nec unquam bonâ fide mansuescunt aut cicurantur. Quid plura? parentum virtutes & vitia unà cum semine quasi instillantur filio, in quo eorum persæpe frons, oculi, vultus, agnoscuntur, sæpissimè autem mores:

Ergo mores parentum traducuntur ad sobolem.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus Guillot, Scholarum Professor.
M. Joannes-Baptista Fermelhuis, in Regia Artium Academia Socius honorarius.
M. Joannes Depiney Peschard.
M. Philippus Fontaine.
M. Antonius Pepin.
M. Petrus Azevedo.
M. Jacobus Simon Gilles de la Riviere.
M. Ludovicus Lemery, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.
M. Petrus le Tonnellier.

Proponebat Parisiis JACOBUS-ANTONIUS MILLET, Senonensis, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. MDCCXV.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.